

ROBINSON

noviny pro děti každého věku

zdarma

svět dětí

Narození na Nový rok: 1. ledna 2019
se po celém světě narodilo 395 072 dětí

Ve městech po celém světě lidé uvítali nejen nový rok 2019, ale také jeho nejnovější a nejmenší obyvatele. Když hodiny odbily půlnoc, Sydney přivítala 168 novorozenců, Tokio 310 novorozenců, Peking 605 novorozenců, Madrid 166 novorozenců a New York 317 novorozenců.

První miminko v roce 2019 se narodilo na ostrově Fidži v Tichém oceánu. Celosvětově se odhaduje, že více než polovina novoročních dětí přišla na svět v těchto osmi zemích:

- Indie - 69 944
- Čína - 44 940
- Nigérie - 25 685
- Pákistán - 15 112
- Indonésie - 13 256
- Spojené státy americké - 11 086
- Demokratická republika Kongo - 10 053
- Bangladéš - 8 428

Mimina

V České republice se na Nový rok podle kvalifikovaného odhadu UNICEF narodilo 291 dětí. Děti narozené 1. ledna 2019 mohou očekávat, že se dožijí roku 2098.

Rodiny v Česku tak 1. ledna uvítaly spoustu Janů, Jakubů, Adamů, Elišek, Aniček a Sofií. To jsou podle Českého statistického úřadu nejoblíbenější česká jména. Bohužel, v některých zemích světa mnoho miminek žádné jméno nedostalo, protože nezvládlo první den života.

V roce 2017 zemřelo asi 1 milion dětí v den narození a 2,5 milionu dětí v prvních pěti měsících života. Narodily se na špatném místě, v chudobě, v oblastech, kde není dostupná ani základní zdravotní péče. Většina z těchto dětí zemřela z příčin, jimž se dá snadno předcházet, jako je předčasný porod, komplikace během porodu nebo infekce jako sepse a pneumonie. Komplikace během těhotenství a porodu jsou ročně příčinou úmrtí přibližně 300 000 žen a dívek.

„Pojďme v novém roce usilovat o dosažení každého práva každého dítěte, počínaje právem na přežití,“ řekla Charlotte Petri Gornitzka, zástupkyně výkonného ředitele UNICEF. „Můžeme zachránit miliony dětí, pokud poskytneme vzdělání a vybavení místním zdravotníkům, aby se každé miminko narodilo do bezpečných rukou.“

Rok 2019 je rokem 30. výročí přijetí Úmluvy o právech dítěte, které bude UNICEF připomínat během událostí celého následujícího roku. Podle této úmluvy se vlády zavázaly mimo jiné k tomu, že přijmou opatření k záchraně života každého dítěte poskytnutím kvalitní zdravotní péče.

Během posledních tří desetiletí zaznamenal svět pozoruhodný pokrok ve snižování dětské úmrtnosti. Počet dětí, které zemřely před pátým rokem věku, se snížil více než o polovinu. Tento pokrok se však netýká novorozenců. Děti, které umírají v prvním měsíci života, tvoří 47 % všech úmrtí mezi dětmi do pěti let.

Cílem kampaně Dobrý start do života je zabránit zbytečným úmrtím nejmenších dětí poskytnutím dostupné a kvalitní zdravotní péče pro každou maminku a každé miminko. Ta zahrnuje přítomnost kvalifikovaného ošetřujícího lékaře během porodu, dodávku pitné vody a elektřiny do zdravotnických zařízení, léky k prevenci a léčbě komplikací v průběhu těhotenství, během porodu a po porodu.

Co je potřeba pro dobrý start do života?

Například sterilní souprava porodní asistentky pro jeden bezpečný porod vyjde na 110 Kč. Kostka mýdla stojí 3,30 Kč. Proočkování jednoho dítěte (kompletní očkovací dávky proti tuberkulóze, černému kašli, spalničkám, tetanu, dětské obrně a záškrtu, jednorázové jehly, chladicí box) je možné zajistit za 600 Kč. Vše potřebné pro dobrý start do života pro jedno dítě vyjde na 923 Kč.

www.unicef.cz

Jsem žákem šesté třídy v naší základní škole. Jmenuju se Vašek. A rád dumám o různých věcech, abych všeličemu přišel na kloub a rozhybal svoji mozkovnu. Hlavně mě zajímají takové věci, které jsou trochu záhadné, protože je obvykle vymýšlejí dospělí lidé. Tak třeba jako zrovna teď, vlastně v docela nedávných dnech. Kdo přišel na to, že když přinesu domů špatné pololetní vysvědčení, nastává úplný konec světa, všechno se hrouťe a civilizace prostě zahyne? Aby se to nestalo, rodiče tomu chtějí zabránit. Věčná škoda, že často zlostí, jindy výčitkami a někdy taky mlčením.

VYSVĚDČENÍ že by konec světa?

Tak třeba dopadají moji dva nejlepší kamarádi. Pepík obvykle svým vysvědčením vyhecuje jinak mírumilovného otce k nepřítelství. Ten potom myslí, že okamžitě všechno napraví tím, že nebohého Pepíka zmydlí, čímž mu chybějící vědomosti k dosažení lepších známek do hlavy natluče. Jenže Pepík už přišel na to, že může tělesnému trestu, který stejně nic nevyřeší, uhnout útekem. A tak se řítí kolem plotu jejich docela rozlehlé zahrady, za ním peláší tatínek, sousedé málem fandí jako na atletických závodech, ale když se Pepík rychle někam schová, uštváný rodič vychladne, a je po všem.

To Honza, ten můj druhý dobrý kamarád, trpí za své nepodařené vysvědčení hlubokým mlčením celé rodiny. Rodiče mu neřeknou ani „a“, ani „b“, natož aby se pokusili nějak mu pomoci. Honza sice nejdřív chodí jako tělo bez duše, protože to obrovské mlčení připomíná spící sopku, která může každou chvíli vybuchnout, ale potom si na to nebezpečí zvykne a je rovněž po všem, jako kdyby se nic nestalo. Ono se totiž fakticky nic nestane, protože tátu s mámou nebohého Honzy ani nenapadne, že by mu mohli pomoci. Nebo jsou leniví?

A teď bych tedy měl, v rámci spravedlivého popisu toho, co se kolem pololetních i celoročních vysvědčení stává, připojit i moje zkušenosti. Věřte nebo nevěřte, já taky nejsem betonový jedničkář, nějaká ta trojčička se vždycky najde i bez pátrání pod lupou, ale táta s mámou k tomu přistupují, myslím si, docela rozumně. Vztekem ani zaburalostí ani snad výčitkami to nikdy se mnou neřeší. Pěkně si mě pújčí, rozmontují moje svědomí do posledního šroubečku a potom už hledají, jak mi pomoci. Vypadá to všechno báječně, ale já se obvykle vždycky stydím, že ještě nejsem lepším žákem. Jenže na závěr takových rodinných pohovorů na jednu cítím, jak mě vlastně tím vším rozebíráním mých školních výsledků chtějí nastartovat. V koutku duše ve mně zůstává ostuda, že je trápím, a tak se k jejich pomoci přidám tím, že opravdu „šlápnu na plyn“. Teď bylo pololetí, takže mám dostatek času, abych už na konci školního roku před hlavními prázdninami dopadnul daleko líp.

Dát se do party s rodiči a vůbec se jich nebát, to je prostě bezva... Přeju to i Pepíkovi s Honzou, ale taky vám všem. Určitě vám to potom ve škole přestane škobrtat...
-red-

Zimní radovánky. Ilustrace Lucie, Písek

Učitel a žák

to by v tom byl čert, abych to nedokázal

Jsem žákem sedmé třídy naší základní školy. Jmenuju se Přemek. Mám rád učitele, kteří nad námi nelámou hůl. Možná to, co teď popíšu, nepřijme každý jako tu nejsprávnější pedagogickou metodu, ale ona prostě zabrala. Máme totiž ve třídě kluka, který snad celou základku docela perfektně klopytal z matiky. Nakonec to vždycky nějak uhrál na čtyřku, která mu aspoň zaručila postup do vyššího ročníku.

Jenže pak přišel nový matikář. A ten najednou začal s Milanem jinak. Mohli jsme třeba protestovat, že mu nadřučuje, jenže to nebylo nadřučování, to bylo povzbuzení. Když totiž Milan balancoval třeba mezi čtyřkou a trojkou z písemky, dostal tu známku lepší. A tak tomu bylo i v ústním zkoušení, kdy ho matikář perfektně vedl tak, že Milan ze sebe přece jen dostal tolik, že neodcházel od tabule s ostudou.

A za nějaký čas na jeho tváři bylo vidět, že si začíná důvěřovat. No jasně, v tom bylo jeho neštěstí, že si až doteďka nevěřil! Přáli jsme mu, aby se pořádně zlepšil. A fakticky, tentokrát měl v pololetí z matiky na vysvědčení najednou poctivou trojku! A usmívat se začal i náš nový matikář...

Vzal jsem si z toho poučení i pro sebe. Než se trápí nedůvěrou v sebe sama, je prospěšné si vštípit, že jsem lepší, než se na první pohled zdá. A ono to najednou funguje. Prostě zbytečný strach je vždycky strachem zbytečným!

dnes čtete

1.

Dobrý den, mrňousové!
3x něco o škole

2.

Smutná svědectví
Doznívání zimních svátků

3. - 4.

Hlásí se EKO-KOM
Pokračuje hra Klubu sedma
Měsíční dobrodružství

5.

Trocha hororu
Zajímavá odhalení

6.

Jsou tu vaše
Zoo noviny!

Známky nebo neznámky

Jsem žákem osmé třídy naší základní školy. Jmenuju se Martin. Už jsem pochopil, že bez všelijakého přemýšlení a experimentování, tedy bez různých pokusů, se lidstvo dopředu nepohne, ba naopak, bude se propadat do minulosti. A kdo ví, kde skončí? Jenže stejně tak jsem už pochopil, že všechno má taky svoje meze. To samozřejmě vůbec neznamená, že jsem nějaký pesimista, a třeba zrovna to, nad čím chci teď podumávat, šmahem jedné ruky odmítám. Třeba to k něčemu bude...

Jedná se totiž o to, jestli bychom my, žáci a žákyně především školou povinní, měli dostávat jiná vysvědčení než doposud. Pochopitelně, když jsem v osmičce, tak se mě nějaké změny už asi moc nedotknou, ale přesto. Místo známek od jedničky po pětku, jak je starým dobrým zvykem, by učitelé na každého z nás vypracovávali podle jednotlivých předmětů jakýsi písemný portrét. Jen tak podotknu, že tenhle nápad asi nemohl mít pan učitel Komenský, nebo ho třeba měl, ale neuskutečnil ho. Dovedete si představit, jak dlouho by kantorům trvalo, než by nás třeba zrovna pro nedávné pololetní hodnocení popsali husím brkem namáčeným v kalamáři...? To by byla docela pěkná dřina...

A co tedy s tím? Myslím, že by mohla existovat ta známá česká střední cesta. Známkovat dál, ale každou známku současně doprovodit několika třetími slovy, proč ta známka je taková, a není jiná. Jenže, pomůže to někomu? Poctivým rodičům, kteří mají o své ratolesti zájem, bych řekl, že ano. Ale těm, kteří své ratolesti nechávají napospas, to k ničemu nebude. Ten nápad je tedy plácnutím do vody? Neřekl bych, ale docela se dovedu vžít do kůže pedagogického sboru, hlavně pak, že sám uvažuji, stát se v budoucnu učitelem. K ohodnocení žáků by mi tedy nestačily číslovky jedna, dvě, tři, čtyři nebo pět, ale taky bych se musel pěkně zamyslet, jak jejich písemný doprovod bez nějaké ukecanosti vypracovat. Stanu se spisovatelem?

Uvidíme, kam se to naše školství vrátí, než se tím učitelem vůbec stanu. A co jsem teď sdělil, to prosím berte jako můj příspěvek do prance, která kolem známkování určitě ještě vypukne. Proč bychom se jí nemohli zúčastnit i my, školou povinné ratolesti, když se nás určitě týká...?

zprávy

K + M + B

Zimní svátky už vlastně začínají adventem, pokračují Vánoce se Štědrým dnem a končí, teprve když krajinou, městy a vesnicemi doputují tři králové. Všude se setkáváme se začátečními písmeny jejich jmen - tedy Kašpar, Melichar a Baltazar, ale pravděpodobně ještě mnozí z nás nevědí, že znamenají i cosi dalšího. Ta písmena se totiž objevují v latinském textu, který zní v překladu: „Kristus ať žehná tomuto domu.“ A proto tři králové od pradávna píší na ostění dveří K+M+B, aby ono požehnání přivolali. Ale už po mnoho let přivolává štěstí a pomoc potřebným také Tříkrálová sbírka, kdy dětské koledníci v doprovodu dospělých žádají každého, koho osloví, o finanční dar. Sbírkou organizují jednotlivé Charity České republiky a dbáno je potom na to, aby finanční částky podpořily různorodou humanitární pomoc. Je určitě potěšitelné, že také letos měly Tříkrálové sbírky úspěch, protože díky tisícům koledníků shromáždily desítky milionů korun!

Osudy stromečků

Bylo po Vánocích a kolem kontejnerů se pomalu začaly objevovat stromečky, už odstrojené a vlastně také nepotřebné. Jako by z nich pryštil smutek, protože na Štědrý den byly středem pozornosti, ale jak už pod nimi zmizely dárky, v mnoha domovech kolem nich lidé chodili docela nevěšmavě a odpočítávali dny, kdy je budou moci vyhodit. A stromky šeptaly: „Stálo to naše pokácení za ten jediný večer obdivu...? Co s námi bude dál?“ Jejich osud se naplnil. Některé skončily ve spalovně, jiné, které nikdo nekoupil, takže ani nebyly ozdobeny, třeba v zoologických zahradách jako krmivo, z kmenů těch velkých na náměstích a návších nařezali truhláři prkna, aby vyrobili nábytek...

Ano, jistě, každý se těší, co dostane „pod stromeček“, těší se na tu atmosféru a jejich vůni, ale přesto by se konec jejich života neměl proměnit ve lhůstevnost, ale naopak v poděkování a úctu za to, že pro naši radost obětovaly své životy.

důležitá čísla

KRIZOVÉ CENTRUM
PRO DĚTI A RODINU
V JIHOČESKÉM KRAJI

KRIZOVÉ CENTRUM
PRO DĚTI A RODINU
V JIHOČESKÉM KRAJI

387 410 864

...

LINKA DŮVĚRY PRO DĚTI
ČESKÉ BUDĚJOVICE

VOLEJTE VE DNE I V NOCI:

387 313 030

386 355 500

...

LINKA BEZPEČÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE
BEZPLATNÉ VOLÁNÍ ODKUDKOLIV
800 155 555

Vydavatel, redakce:
Robinson, tř. 28. října 26, České Budějovice
e-mail: redakce@noviny-robinson.cz
www.noviny-robinson.cz
za garance OOŽP Statutárního města České Budějovice

Inzerce, grafická úprava:
STUDIO GABRETA® spol. s r.o., Praha
info@studio-gabreta.cz

Tisk: TISKÁRNA PROTISK, s.r.o., České Budějovice
Reg. č.: MK ČR 7767

Vytištěno na recyklovaném papíru

Vydavatel se nemusí vždy ztotožnit s názory autorů publikovaných příspěvků

medailonek

Ve vašem světě, světě dětí, často chodí ruku v ruce štěstí a smůla. Dovedete si představit válku, kdy strádáte a každodenně usilujete o zachování třeba i holého života? Zamyslete se. A dovedou si děti, ve válce skutečně žijící, představit osud naplněný pohodou, radostí a bezpečím tak, jak jej prožíváte každodenně vy ve své zemi, ve svém domově? Přeji bychom si, aby si takový život dovedly nejen představit, ale aby se také stal jejich šťastným osudem. Bohužel, zatím je to ještě dlouhá, předlouhá cesta, ale důležité je, že i vy můžete pomoci. Třeba tak, že nebudete lhůstevní k tomu, co pro děti v desítkách zemí dělá UNICEF, celosvětová organizace, která samozřejmě působí i v naší České republice... A jejímu úsilí také proto věnujeme dnešní medailonek.

Osudy dětí z celého světa

Každý den roku 2018 pomáhali pracovníci UNICEF zajistit dětem z nejhudších zemí světa a krizových oblastí pitnou vodu, výživnou stravu, přístup ke zdravotní péči, hygienickému zázemí a vzdělání, bezpečné přístřeší a ochranu před násilím a zneužíváním. Díky vaší podpoře jsme v roce 2018 mohli být všude tam, kde nás děti momentálně potřebují nejvíce.

Díky stálému zastoupení UNICEF ve všech zemích můžeme okamžitě poskytovat neodkladnou humanitární pomoc i v těch nejdolejších oblastech a v krizových situacích přírodních a válečných katastrof – letos například v suchem sužovaném Jižním Súdáně, malým Rohingyům v Myanmaru a Bangladéši nebo v Jemenu, kde děti právě teď ohrožuje podvýživa a epidemie cholery.

Pomoc je možná díky 41 210 Přátelům dětí, jednorázovým dárcům a dobrovolníkům, 56 školám a více než 70 firemním partnerům, kteří v naší zemi v uplynulém roce programy na pomoc dětem podpořili.

Svět v roce 2018 selhal v ochraně dětí před válkami. Rozsáhlé násilí na dětech zasažených válkou pokračuje v šokující bilanci.

NEW YORK, 28. prosinec 2018 - Budoucnost milionů dětí žijících v zemích zasažených válečným konfliktem je ohrožena, protože jejich aktéři nadále porušují práva dětí a světovým vůdcům se nedaří vést zneprátené strany k odpovědnosti.

„Děti žijící v oblastech ozbrojených konfliktů po celém světě za posledních 12 měsíců nepřestávaly trpět enormním násilím, protože svět selhává v jejich ochraně,“ řekl Manuel Fontaine, ředitel krizových programů UNICEF. „Původci konfliktů se dopouštějí těch nejhorších zvrstev s téměř absolutní beztréstností a tato situace se jen zhoršuje. Pro ochranu a pomoc dětem můžeme - a musíme - udělat mnohem více.“

Děti, které se narodily a žijí v zemích zmítaných válkou, byly v uplynulém roce přímými terči útoků, používaly se jako lidské štíty, byly zabíjeny, mrzačeny nebo zneužívány k boji jako dětské vojáky. Znásilňování, nucená manželství a únosy se staly standardní taktikou boje ve válečných konfliktech od Sýrie a Jemenu přes Demokratickou republiku Kongo až po Nigérii, Jižní Súdán a Myanmar.

Během roku 2018:

- v **Afgánistánu** zůstává násilí a krveprolití každodenní realitou. Ve třetím čtvrtletí roku 2018 bylo přibližně 5 000 dětí zabito nebo zmrzačeno, což se rovná počtu obětí za celý rok 2017, přičemž až 89% civilních obětí zde představují právě děti.
- v **Kamerunu** vyvrcholil konflikt v severozápadních a jihozápadních oblastech země, kde jsou školy, studenti a učitelé častým terčem útoků. V listopadu bylo více než 80 lidí, včetně mnoha dětí, uneseno ze školy ve městě Nkwen a propuštěno o několik dní později. Kvůli konfliktům bylo k dnešnímu dni 93 vesnic částečně nebo úplně vypáleno a mnoho dětí zažilo extrémní násilí.
- ve **Středoafričské republice** došlo k dramatickému obnovení bojů ve většině země, přičemž dvě ze tří dětí zde potřebují humanitární pomoc.
- v **Demokratické republice Kongo** měly devastující dopad na děti etnické střety a násilí mezi bezpečnostními složkami a ozbrojenými milicemi v regionu Great Kasai a ve východních provinciích Tanganyika, Jižní Kivu, Severní Kivu a Ituri. Humanitární odezva na probíhající epidemii eboly byla přerušena násilím a nestabilitou ve východní části republiky. Odhaduje se, že 4,2 milionu dětí jsou zde ohroženy těžkou akutní podvýživou. Situace je zhoršována porušováním práv dětí včetně nuceného náboru dětských vojáků a sexuálního zneužívání dětí.

- v **Iráku**, dokonce i v době, kdy výrazně ubylo bojů, byly v listopadu při napadení školního autobusu zabity čtyři děti. Děti a rodiny, které se vracely do svých domovů v oblastech, které byly dříve zasaženy těžkým násilím, jsou neustále vystaveny nebezpečí nevybuchlé munice. Tisíce rodin zůstávají bez domovů a čelí nyní dalším hrozbám v podobě mrazivých zimních teplot a přívalových záplav.
- v **regióně okolo jezera Čad** ohrožuje vzdělávání 3,5 milionu dětí nejen pokračující konflikt a vysídlení, ale také útoky na školy, učitele a další vzdělávací instituce. Více než 1 041 škol je dnes zavřených nebo nefunkčních kvůli násilí a strachu z útoků či nepokojů v severovýchodní oblasti Nigérie, v oblasti kolem jezera Čad, na severu Kamerunu a v regionu Diffa v Nigeru. Tato situace postihuje téměř 445 000 dětí.
- nedávný nárůst násilí na hranicích mezi státy **Mali, Burkina Faso a Niger** vyústil v uzavření 1 478 škol.
- v **Myanmaru** OSN i nadále získává zprávy o pokračujícím porušování práv Rohingů v Arakanském státě, včetně vražd, zmizení a svévolném zatýkání Rohingů. Ti se potýkají také s rozsáhlým omezením svobody pohybu a omezením přístupu ke zdravotní péči a vzdělávání. Přitom jedině zajištěním vzdělávání dětí a dalších nezbytných služeb lze odvrátit riziko „ztracené generace“ dětí Rohingů. V opačném případě budou těmto dětem chybět dovednosti, které potřebují, aby obohatily a posílily společnost.
- v **severovýchodní Nigérii** pokračují ozbrojené skupiny včetně frakcí Boko Haram v pronásledování dívek, které jsou znásilňovány, nuceny k manželství s bojovníky nebo využívány jako „živé bomby“. V únoru ozbrojená skupina unesla 110 dívek a jednoho chlapce z technické školy v Dapchi ve státě Yobe. Zatímco většina dětí byla od té doby propuštěna, pět dívek zemřelo a jedna je stále držena v zajetí jako otrokyně.
- v **Palestině** bylo zabito přes 50 dětí a stovky dalších byly zraněny při protestech proti zhoršujícím se životním podmínkám v Gaze. Děti v Palestině a Izraeli byly vystaveny strachu, traumátům a zraněním.
- v **Jižním Súdáně** dohnaly neutuchající konflikt a nejistota v období sucha 6,1 milionu lidí k extrémnímu hladu. I po příchodu období dešťů tu zůstává více než 43% populace bez jisté obživy. Zatímco příslib mírové dohody dává dětem záblesk naděje, pokračují zprávy o extrémním násilí na ženách a dětech, naposledy v Bentiu, kde více než 150 žen a dívek podalo svědectví o děsivých sexuálních přepadeních.
- v **Somálsku** bylo válčícími stranami zneužito k boji více než 1 800 dětí a 1 278 dětí bylo uneseno.
- v **Sýrii** potvrdila OSN násilnou smrt 870 dětí, což je nejvyšší číslo za třetí čtvrtletí od roku 2011, kdy konflikt vypukl. Útoky pokračovaly během celého roku, včetně zabití 30 dětí ve vesnici Al Shafa v listopadu.
- na **východní Ukrajině** měl více než 4 roky trvající konflikt zničující dopad na vzdělávací systém. Byly zničeny a poškozeny stovky škol, což vedlo k tomu, že 700 000 dětí se nyní vzdělává v nezábezpečném prostředí uprostřed neustálých bojů a rizika, které představuje nevybuchlá munice. Situace je mimořádně vážná zejména pro 400 000 dětí, které žijí uvnitř 20kilometrové kontaktní linie, rozdělující vládní a nevládní oblasti. Ostřelování a vysoký výskyt min zde představují pro děti smrtící hrozbu.
- v **Jemenu** potvrdila OSN, že při vojenských střetech bylo 1 427 dětí zabito nebo zmrzačeno, včetně „neúmyslného“ útoku na školní autobus ve městě Sa'ada. Školy a nemocnice jsou čas-

pročítání na straně 5

pero

Jarní zahrádka

Všechny květy rozkvétají
modré nebe se k nim klaní.

V dáli vidím zlaté klíče
vyrůstly tam petrkličce.

Narcis ten je nejlepší
květ má ze všech nejhezčí.

Anežka N. F., České Budějovice

O hodném beránkovi

Žil, byl na louce
malý beránek,
jenž tam měl
s obcerstvením stánek.

Zblízka i zdaleka
chodila k němu zvířátka
a on měl pro všechny vždy
otevřená vrátka.

Pro každého přichystal
jídlo i dobrou radu,
nad nikým neohrnoval
svou ovčí bradu.

Myslel si beránek,
že má přátel kopice,
když ho navštěvovala
i horská opice.

Jednoho roku
přišla krutá zima
a beránka skolila
horečka a rýma.

Pro péči o jiné
neměl zásoby dřeva,
ve spížrně a skladu
ležela jen pleva.

I vydal se za přáteli
v časech nouze,
ti před ním však
zabouchli dveře pouze.

Zklamán a zlomený
opustil stánek,
stopy jeho odchodu
zametl vánek.

Zjara zvířátka hledala
beránka zbytečně
a teprve nyní
všechna hořce lítovala,

že se k němu netečně
a krutě zachovala.
Nikol, Písek

Plyšový medvídek

Na posteli on sám sedí
a do světa smutně hledí.
Když nemá teď s kým si hrát,
večer nemá s kým jít spát.

Pomalou se na něj práší,
jeho zrak to těžko snáší.
Posazen byl do kouta
vedle plastového kohoouta.

To ale když byli malí,
spolu jen si pořád hráli.
Na výletech nechyběl,
kousek světa uviděl.

V posteli spolu spávali
a dobrou noc si dávali.
Teď jsou to jen vzpomínky
jako na tátovy mašinky.

Adéla, Písek

Vrána

Jednoho dne časně zrána
na okno nám sedla vrána.
Vrána krá krá krákala,
vesele si zpívala.

To se chlapi nelíbilo,
velmi ho to rozhořčilo.
Chtěl celý den prospat jen,
zrovna měl tak hezký sen.

Vrána ho však vzbudila,
jeho přání zničila.
Chlapec to tak nenechal,
vstal a vránu vylekal.

Vrána rychle odletěla
a nikdy se nevrátila.
Václav, Písek

Vánoce jsou už dávno tytam, pololetní prázdniny (s jistě samými krásnými známkami) jsou jakbysmet za námi a jaro už nám přímo buší na dveře. A to je přesně ten čas, kdy vychází první číslo Robinsona v novém roce. A stejně jako vloni, i letos je součástí novin tento vložený list, který nás má všechny naučit správně třídit odpad. My víme, že to znáte, ale jak říká staré české přísloví: opakování je matka moudrosti. I tentokrát na druhé straně najdete oblíbenou doplňovačku o ceny. A jak zněla odpověď minulá doplňovačky? **Máme doma kocoura, s odpady se necourá. Kdyby je měl v pelechu, tropily by neplechu.** Výherci se stávají: **Daniel z Českých Budějovic, Zdenka z Jindřichova Hradce a Nela z Tábora.** Gratulujeme a nezapomeňte - na další straně je zase doplňovačka o ceny!

Život mezi paneláky

Asi bude dobře, když si znovu vybavíme, čím jsme končili předešlé pokračování našeho seriálu, v němž „hraní první housle“ členové Klubu sedma, tedy Jakub, Hugo, Petr a Pavel, Veronika, Monika a Lucie. Ale přiznejme si, že se na naší „scéně“ objevila i spousta dalších lidí, které průběh

Zvědavě čtou letáček k soutěži, která by je měla vyburcovat v hledání nových a vsutku zajímavých nápadů, jak podpořit sběr odpadů, které by zničily naše životní prostředí, pokud bychom si nevěšmali toho, jak se kupí a jejich hromady narůstají. Ale máme už proti nim zbraň, s kterou vyrukovali i v Klubu sedma, totiž třídění těchto odpadků, vymyšlení, co a jak dál, co s novou hmotou, která vznikne při recyklaci, protože recyklovat a potom získané materiály nevyužít by vlastně bylo zbytečné.

A tak se soutěž zaměřuje i tímhle směrem, tedy vyzývá k přemýšlení o návrzích na výrobu třeba i netradičních předmětů z recyklovaných materiálů. A to všechno i díky fantazii, která je někdy až neuskutečnitelná, ale nikdy nikdo neví dopředu, co se nakonec z fantazie vyklubá za užitečné věcičky pro zachování bezvadného životního prostředí...

A pak je tu ještě, a to vůbec ne až někde v poslední řadě, redakce Robinsona, která s chutí slíbila, že bude počínání Klubu sedma pozorně sledovat a přinášet vám o něm zprávy. Takže se hned do takové zprávy, nebo spíš celé reportáže, pustíme. Jsme v okamžiku, kdy se na velké nástěnce nad stolem s krabicí, v níž se mají kupit příspěvky soutěžících, objevilo už několik symbolů, pod nimiž jsou pečlivě zalepené soutěžní obálky vhozeny do krabice. Nikdo tedy dopředu neví, kdo soutěží, aby se vyloučilo podezření, že při hodnocení bude porota někomu nadřazovat. Určitě by se stejně nějakého nadřazování vyvarovala, ale anonymita příspěvků není přesto na škodu.

Uběhly první dva měsíce, a tedy končí první kolo tohoto zápolení myšlenek a nápadů. Nejmladší členové Klubu sedma, tedy dvojčata Petr a Pavel, mají za úkol obálky z krabice vyndat a začít zkoumat jejich obsah. Jako první se objevil na nástěnce symbol docela tlusté obálky, tedy zřejmě nadité popisy a třeba i obrázky toho, s čím se soutěžící hlásí do boje. A v jedné menší, zalepené obálce, je jméno soutěžících. Tu ovšem Petr s Pavlem odkládají, protože dopředu, jak už jsme řekli, nesmí nikdo o soutěžících - nebo dokonce o celé soutěži říct - nic vědět. K jednotlivým malým obálkám opět se symboly se porotci vrátí až na závěr celého klání. A to ještě potrvá...

Zasedání poroty začíná

Zvědavost dostoupila svého vrcholu: „Tak se do toho pustíme?“ pobídl náčelník Klubu sedma Jakub a vedoucí skautů Čupřina ho podpořil: „Já bych už neotálel, co říkáte vy ostatní...?“

Aby na všechno měli klid a nemuseli odhánět dotěrné oči svých spolužáků, přestěhovali se všichni hlavní aktéři do klubovny skautů: „Začínáme!“ vydal pokyn Jakub a dvojčata Petr a Pavel slavnostně vytáhli ze soutěžní objemné obálky její obsah. A nemýlili se, když předpokládali, že to bude podrobný popis, s čím se soutěžící hlásí do zápolení. Vše doplňovaly barevné obrázky, a dokonce i fotografie.

„Holky,“ pobídl Čupřina Moniku, Veroniku a Lucii, „vy jste výřečné, tak nám všechno popište, ať se s tím všichni seznámíme.“

Takové jasné pobídnutí učinilo z Moniky, Veroniky a Lucie naráz jedny z nejlavnějších účastníků poroty, a pochopitelně se tedy pozornost všech obrátila právě k nim. Tedy konkrétně k Veronice, která se ujala zahajovací řeči: „Tak, díky za tu čest,“ pravila až trochu nadneseně, ale pak se stejně všechny tři, pěkně jedna po druhé, pustily slavnostně do čtení.

Nejdříve Veronika přelouskla úvod, v němž stálo: „Jsme jedni z nejmladších z naší základní školy, ale nebojíme se, že by naše rozhodnutí, co podniknout s odpady, bylo zbytečné, nebo snad hloupé! Kdepak! Věříme si, že je docela chytré a potřebné...“

Po chvíli odmlčení se po Veronice pustila do pokračování Monika: „Docela nás štvě, jak se lidé chovají na ulicích, v parcích, nebo i na chodnicích kolem naší školy, kolem mateřinky, která stojí hned vedle nás, kolem zdravotnického střediska - a vůbec všude na veřejnosti. Máme na mysli to, jak bez nějakého hanbení klidně a pořád odhazují plasty, papíry, obaly a jiné věci prostě na zem, kudy zrovna kráčí, zatímco přitom doslova míjejí barevné kontejnery.“

A tak je tu důležitá otázka: Chovají se takhle lidé i doma? Mají v bytě, v pokojích, ložnicích, v kuchyních poházené odpady? Odpověď je jasná. Samozřejmě, že ne! Samozřejmě, že doma mají uklizené!

Proto naše rozhodnutí zní, že budeme kolem naší školy, kolem mateřinky, v přilehlém parku s dětským hřištěm a kolem zdravotního střediska, kudy do něho chodí nemocní lidé, hlídat a pravidelně tam sbírat odhozené odpady, aby tam bylo co nejvíce čisto a nikdo se nemusel odpadkům vyhýbat, skákat přes ně nebo o ně zakopávat.

Jak začneme?

Nebudeme čekat až do poslední uzávěrky soutěže, ale klidně se odhalíme už po vyhodnocení prvního kola, do něhož jsme se přihlásili. Věříme, že naše snaha neunikne pozornosti a možná, což by bylo samozřejmě a paradní, si chodí všimnou změny a zamyslí se nad svým chováním.

Vlastně nejen zamyslí, ale zastydí se, jestli mají dál patřit mezi špindíry, po kterých budeme my, děti, pravidelně uklízet, nebo jim bude hanba, aby je ostatní načapali, jak jsou lhostejní nejen k druhým, ale vlastně i k sobě. V tom prostředí, které svou lhostejností znečišťují, přece sami žijí, chodí, dýchají...

Už jsme si za vlastní peníze, které jsme v naší třídě vybrali, koupili hrabíčky, napichávkata na papíry, malé koše pro různé druhy odpadů, abychom je pak mohli vhodit do správných kontejnerů, a taky jsme si už obstarali gumové rukavice a na pusy roušky proti bacilům. Jsme prostě vybaveni jak bojovníci do bitvy!

Tohle poslední prohlášení vyvolalo u našich porotců z Klubu sedma a skautského oddílu ob-

douhodobé soutěže, vyhlášené právě Klubem sedma, neobyčejně zajímavá. Ředitel školy, učitelé, skauti z oddílu, který vede Mirek zvaný Čupřina, a samozřejmě i „zástupy“ kluků a holek z jednotlivých tříd.

divné úsměvy: „Fakt, tohle je náramnej nápad, co říkáte?“ vyletělo z Lucie, než potom sama pokračovala: „Tady se teď koukněte i na kresby plánek, které označují místa, kde naši soutěžící budou operovat. Můžeme tedy kontrolovat, jak se jim vše daří, jestli třeba náhodou nelajdačí! A ona místa dokládají i fotografie...“

Potom bylo v klubovně na hodnou chvíli úplné ticho, jako kdyby všichni odešli. Jenže naopak, všichni byli nadšení z nápadu, který soutěžící předkládají. A vrtá jim v hlavách, co s tím, když se vlastně prozradí, protože s uskutečněním svého nápadu nepočkají až do konce soutěže: „A víte co?“ přerušil ticho Jakub, když se jim už začala kabonit čela, jak z téhle zápletky ven: „On to přece není žádný zádrhel! Ohodnotíme tyhle první soutěžící tady a teď! Zabraňovat nadšení našich mladších kamarádů by určitě nebylo to pravé ořechové. Co vy na to, souhlasíte se mnou?“

Bylo to jednoduché vysvětlení a každý okamžitě uznal, že to tak půjde provést. Proto se na stole objevily malé zápisníčky, do kterých bude každý z porotců poznamenávat své připomínky k soutěžícím - ať už výtky, nebo pochvaly, ale především počet udělených bodů - a zatím tajně tak předurčí osudy přihlášených odváživců, kteří se nebojí předložit své nápady a jsou odhodláni tyto nápady i obhájit před porotou.

Někdo se však ozval: „Takže porušíme základní pravidlo o utajenosti pro spravedlivé rozhodování?“

„Myslím si, že to pravidlo neporušujeme,“ podrbal se ve vlasech Jakub, „protože soutěžící neodhalujeme veřejně, ale jen v našich zápisnicích. A ty budeme pečlivě střežit!“

Zasedání poroty pokračuje

Zápisníčky skoro naráz zaklaply, takže skutečně ani sami porotci mezi sebou nevěděli, k jakému oznámkování, nebo spíš přidělení bodů, se ten který odhodlal. A Petr s Pavlem byli vyzváni, aby otevřeli druhou obálku...

Ta už byla hubenější, ale nikoho nenapadlo, že by snad nápad, který skrývá, musel být o to horší. A hned se také ukázalo, že i tentokrát nezůstávají soutěžící se svým fištrónem pozadu a za svůj příspěvek se nemusí stydět.

Čupřina se ujal slova: „Dovoluji si navrhnout, aby obsah této obálky odhalili zástupci našeho skautského oddílu, aby nám tady, jak doposud mlčí, nějak nezlenivili...“

Jeho poznámka vyvolala souhlas a skautiči už

předčítali: „Založili jsme spolek literárních autorů,“ oznamoval obsah obálky, „jehož členové jsou docela zdatní mladí spisovatelé, vlastně začínající prozaici a možná i básníci. A proto se přihlašujeme s návrhem, že budeme pro nejmenší děti z mateřské školy a z nejnižších tříd základky vymýšlet pohádky a básničky právě na téma třídění odpadů. A pokud se nám to podaří, doplníme je také vtipnými hádankami, které, doufáme, rovněž vymyslíme.“

Ale to není všechno. Pohádky rozdáme také do čekáren dětských lékařů, aby je mámy a tátové četli malým pacientům, než na ně přijde řada. Díky tomu zapomenou na strach a čekání jim příjemně a rychle uteče.

Doufejme, že se nám vše podaří a hned po skončení soutěže naše literární díla rozmnožíme a předáme dětem nebo do rukou jejich učitelé. Pohádky a básničky, o tom jsme přesvědčeni, mají velkou sílu, aby už těm nejmenším klukům a slečnám ukázaly, jak je důležité svědomitě se starat o naši planetu, aby nakonec nespadla někam do vesmíru, kde by ji zavalily tuny a tuny odpadků.“

Ale pozor, je tu ještě něco!

„A to něco je, že vyzýváme i ostatní mladé autory, aby se do psaní pustili s námi. Na konci školního roku, jak praví pravidla soutěže, tedy po jejím ukončení, mohou pak svá díla poslat na naši adresu, která už nebude tajná. Zdaleka však tímhle všechno nekončí! Už teď sháníme sponzory, kteří by pomohli vydat knížku sestavenou právě z pohádek, básniček a hádanek, které se v příštích týdnech narodí. Určitě by to bylo záslužné!“

„Tak tohle je tedy také slovo do prance!“ nadšeně prohlásil Hugo, který vlastně, jak si teď ostatní uvědomili, doposud jenom mlčel. Celá atmosféra jejich soutěže se mu tak líbí, že ji ani nechtěl rušit nějakou zbytečnou poznámkou, jenže teď už být zticha nemohl: „Vzpomínáte na tiskárnu pana Maška? Jak nám pomohl právě jako sponzor? Vůbec nemyslím, že bychom ho měli nějak zneužívat, ale on přece určitě zná spoustu podnikatelů a firem, pro které tiskne, takže by v hledání toho, kdo by vydání té perfektní knížky zaplatil, mohl pomoci? Nebo by nějakého sponzora přímo objevil!“

„Máš pravdu pravdoucí, Hugo,“ připojil se k němu Jakub, „a navíc má pan Mašek obrovskou zkušenost, jak takovou knížku vydat za trochu přijatelné peníze, čili bez velkých financí! Co vy ostatní na to?“

Že by se našla černá ovce, která by se vším nesouhlasila a nechtěla se pro začátek s panem Maškem alespoň poradit, to se samozřejmě zdaleka nestalo. Místo takových obav se ujali slova opět skautiči: „Fajn, že už takhle myslíte dopředu, ale nechte nás ještě dokončit všeobecné seznámení s obsahem druhé obálky, šlo by to?“

A k údivu všech přítomných porotců vytáhli z obálky rozměrný list papíru hustě popsaný na počítači. Když jej rozložili, byla to ukázka pohádky, jak si text soutěžící představují. Pochopitelně, že po vybízení k jejímu přečtení nastalo opět ticho doprovázené napětím ve tvářích posluchačů...

První pohádka

Je nanejvýš jasné, že redaktoři novin Robinson z klubovny skautů, kde se všechno dneska odehrávalo, nikam nespěchali. Už první věty pohádky je zaujaly a po jejím přečtení chtějí požádat vážený Klub sedma, aby ji mohli zveřejnit. Třeba hned příště...

Pokračování příště

Text: ZŽ,

Ilustrace: Zdeňka Študlarová

Osudy dětí z celého světa

dokončení ze strany 2

to terčem přímých útoků nebo jsou využívány k vojenským účelům, takže je dětem odepřeno právo na přístup ke vzdělání a ke zdravotní péči. To jen dále prohlubuje krizi v zemi, kde každých 10 minut umírá jedno dítě z příčin, kterým lze předejít, a kde 400 000 dětí trpí vážnou akutní podvýživou.

Jaký byl rok 2018 s UNICEF v ČR?

„Rok 2019 je rokem 30. výročí přijetí Úmluvy o právech dítěte a 70. výročí Ženevských úmluv, přesto však je dnes v mezinárodních konfliktech zapojeno více zemí než kdykoliv předtím v posledních třiceti letech. Děti žijící ve válce patří k těm, jejichž práva jsou nejméně zohledňována. Války na dětech musí skončit,“ řekl Fontaine.

UNICEF vyzývá všechny účastníky bojů, aby dodržovali závazky plynoucí z mezinárodního práva a okamžitě ukončili porušování práv dětí a cílení na civilní infrastrukturu, včetně škol, nemocnic a systémů pro zásobování vodou. UNICEF dále vyzývá státy, které mají vliv na probíhající válečné konflikty, aby svého vlivu využily na ochranu dětí trpících válkou.

„Je potřeba udělat mnohem více, abychom zabránili válkám a ukončili mnoho katastrofálních ozbrojených konfliktů, které ničí životy dětí. Ale i když budou války pokračovat, nikdy nesmíme akceptovat útoky na děti. Musíme válčící strany přivést k povinnosti chránit děti. V opačném případě to budou děti, jejich rodiny a jejich komunity, které budou i nadále trpět ničivými důsledky válečných konfliktů nyní i v následujících letech,“ řekl Fontaine.

Ve všech zemích zasažených konfliktem UNICEF poskytuje těm nejzranitelnějším dětem zdravotní péči, výživu, vzdělání a ochranu. Například v říjnu UNICEF pomohl zajistit propuštění

833 dětských vojáků, kteří byli zneužíváni ozbrojenými složkami v severovýchodní Nigérii, a nyní pracuje na jejich opětovném začlenění do společnosti. Za pět let trvání konfliktu v Jižním Súdánu UNICEF pomohl téměř 6 000 odloučeným dětem najít zpátky své rodiny. V Bangladéši v roce 2018 UNICEF poskytl psychosociální podporu tisícům dětí Rohingů. V Iráku spolupracuje UNICEF s partnery na poskytování specializovaných služeb ženám a dětem vystaveným násilím.

„Na těchto programech pomoci se podílejí také příznivci UNICEF z České republiky,“ uvedla Pavla Gomba, výkonná ředitelka UNICEF ČR. „Prostřednictvím našeho webu letos Češi přispěli částkou 1 591 415 Kč na pomoc dětem v Jemenu, 274 949 Kč v Sýrii a 49 369 Kč poslali na pomoc malým Rohingům v Myanmaru a Bangladéši. Za tuto podporu jsme velmi vděční. Vzhledem k potřebám přímo na místě konfliktu je však zapotřebí mnohem více. Například humanitární operace v Myanmaru jsou aktuálně pokryty pouze z jedné čtvrtiny, celých 75 % potřebných prostředků se nedostává.“

I malá částka znamená velkou pomoc.

Za 190 korun můžeme například zajistit léky s obsahem paracetamolu, které působí proti horečce a nachlazení a jsou vhodné i pro novorozence. Za 725 korun můžeme pořídit soupravu první pomoci, která obsahuje nejdůležitější pomůcky pro zdravotníka a je vhodná i pro ošetření v krizových situacích. Za 1 050 korun můžeme pořídit 10 000 tablet na čištění vody, které zajistí 50 000 litrů pitné vody, přičemž na nemoci způsobené znečištěnou vodou ve světě umírá až 800 dětí denně.

Děkujeme všem, kterým není osud dětí zasažených válkou lhostejný.

Informace, jak pomoci, najdete na stránkách www.unicef.cz

Ilustrace: Zuzana, Dubné

Nevonící poklad

Byly zimní prázdniny a Klárka měla navštívit svého strýce Pavla, který bydlel nedaleko od nich. Těšila se k němu, protože jí řekl, že pro ni má překvapení.

Klárčin strýc Pavel byl starší muž malého vzrůstu se stříbrnými řídkými vlasy a připomínal jí dědečka. Byl vášnivý přírodovědec a jeho zálibou bylo také fotografování. Nejraději fotografoval přírodu. Když k němu dorazila, už na ni čekal.

„Tak co? Jsi připravená na dobrodružství a hledání pokladu?“ zeptal se jí.

„Pokladu? Jakého pokladu?“ vytřeštila oči Klárka.

„To uvidíš!“ odpověděl strýček a poťouchle se usmál.

Klárka se zamračila, což ho rozesmálo.

„Tak pojď, ty uličnice! Musíme najít dům, ve kterém poklad je. Tak trochu jsem zapomněl, kde přesně je, ale pamatuj si jeho číslo,“ vyzval Klárku.

Ta to vzala jako výzvu a na ulici se pozorně rozhlížela, aby našla dům dříve než on. Zanedlouho jej objevila.

„Aha! Je to ten dům. Už se mi to vybavilo,“ řekl s uspokojením její strýc.

„A za kým anebo kam v tom domě půjdeme?“ zajímalo Klárku.

„Kam? Do prachatických katakomb. Dnes jsou dříve průchozí cesty ve většině případů veřejnosti nepřístupné, nebo zcela zasypané. Ba, dokonce i ztracené. Tohle je jedna z mála cest, která je z katakomb přístupná,“ sdělil jí strýc.

Klárku to zaujalo a nemohla se dočkat, až najdou slíbený poklad. „Nebudou to snad mumie?“ napadlo ji po chvíli a zmocnila se jí obava, protože z mumii měla strach.

Zanedlouho se ocitli v katakombách. Byly temné až na malá světýlka, která označovala nebezpečnější úseky. Do většiny částí katakomb ale světlo nedosahovalo, a tak byly jejich kouty temné a Klárku napadlo, že by tam dokonce mohla být schovaná strašidla.

Přešel jí mráz po zádech a nebylo to z chladu, ale z toho pomyšlení. Strašidla byla poslední věcí, na kterou by teď měla myslet, řekla si v duchu. Byla jí zima a měla nepříjemný pocit.

„Už budeme u toho pokladu?“ zeptala se s nedočkavostí, ale zároveň se strachem strýčka.

„Nevím,“ odpověděl neurčitě strýc a hledal cosi v tmavých neosvětlených místech, což Klárku znepokojovalo ještě víc.

Hledání se protahovalo a Klárce začala naskakovat husí kůže. Šli ale stále dál a odbočili do místa, kde byla ještě větší tma než všude jinde předtím.

„Fů! Co to tu tak smrdí?“ zeptala se tlumeným hlasem Klárka.

„Pššš! Potichu!“ sykl strýc, pomalu našlapoval a kráčel dál do temnoty.

Klárka znechucená zápachem chvíli váhala, avšak samotná nechtěla zůstat, a tak se vydala za ním. Pach byl čím dál tím silnější, a tak si Klárka přitiskla přes nos a ústa šálu a pevně si ji na nich držela. Náhle něco zašustilo a proletělo kolem jejich hlav a Klárka vyjekla.

„Co to bylo?“ šeptla vystrašeně.

„Náš poklad!“ řekl vesele strýček.

„Netopýr!“ vyrazila ze sebe Klárka, když si všimla druhého letce, který se nad nimi mihl.

„Nejen ledajaký netopýr! Je to netopýr severní,“ poučil ji strýček s radostí na tím, že se může s někým podělit o své znalosti.

Pomalou, co nejtěšěji našlapoval dál a tlumil hlas tak, aby nevyplašil další netopýry, pokud by tam byli, ale aby ho Klárka slyšela.

„Netopýři severní se vyskytují ve Francii, Norsku, a dokonce i tady u nás v Čechách. Je to kriticky ohrožený druh netopýra. V zimě se skrývají v jeskyních, anebo si dokonce nacházejí přístřešek i pod střechami domů. Pár z nich se schovalo zrovna tady do katakomb,“ vyprávěl Klárce tichým hlasem.

„Myslím, že narazíme ještě na další, tak potichoučku!“ nabádal ji.

„Takže já tu mrznu kvůli netopýrům! Myslela jsem si, že uvidím nějaký opravdový poklad,“ pomyslela si zklamaně Klárka.

Nezbylo jí ale, než pokračovat v cestě za strýcem, který se po chvíli náhle zastavil.

„Ha!“ vyrazil ze sebe a obrátil se ke Klárce. V ruce držel jednoho z netopýrů.

„Pojď kousek zpátky na světlo. Ale opatrně a pomalu, aby se nevylekali!“ řekl Klárce.

Když jí potom netopýra, kterého držel opatrně v dlaních, ukázal její mínění se rázem změnilo.

„Páni! Ten je krásný!“ vydechla a prohlížela si netopýra tak zblízka, že se ho málem dotkla nosem.

„Tak jak se ti líbí poklad?“ zeptal se jí strýc.

„Moc!“ řekla upřímně a strýček pustil netopýra na svobodu.

Vražedná cesta 1

Řidič zastavil u přejezdu, ale proti tomu bylo tornádo

Vražedná cesta 2 Hořící dům

Ilustrace: Klára Kunešová, 5. B, ZŠ Zlatá stezka, Prachatice

Anežka Blažejová 9. třída ZŠ Zdíkov

V tropickém pavilonu Matamata je k vidění nový druh plaza s názvem dracena gujanská. Tříletý samec pochází ze soukromého chovu a zatím své akvaterárium obývá sám. Vhodnou partnerku mu teprve hledáme. Díky své velikosti není možné tohoto překrásného ještěra v pavilonu přehlédnout. A nenechte se zmýlit. Název dracena se používá i k pojmenování skupiny tropických rostlin.

Tajemný a čarokrásný ještěr • nový druh v zoo •

Už na první pohled nás tento ještěr zaujme svými pestrými barvami na těle. Olivově zelené tělo přechází v červenooranžovou hlavu. Na ocasu mohou být žluté proužky. Jedná se o jednoho z největších ještěrů Jižní Ameriky. S ocasem může dorůstat až 120 centimetrů a jeho váha se pohybuje kolem 3 kilogramů. Na hřbetě má k obraně výrazně zvětšené šupiny. Svým tělem a způsobem života může připomínat krokodýla. Proto je také nazývána dracena krokodýlovitá, ale jinak má s krokodýlem pramálo společného. Přirozeně žije v deštných pralesích v okolí vodních toků a zaplavovaných územích. Většinu dne tráví na větvích, ideálně na takových, které visí nad vodní hladinou. V případě nebezpečí pak rychle skáče do vody. Dracena totiž nejen skvěle šplhá po stromech, ale zároveň je to i výborný plavec. K pohybu ve vodě slouží dlouhý zploštělý ocas, který plní funkci kormidla. Ocas používá také při obraně. Jeho švihem může zasadit protivníkovi silný úder. Při potápění je oko chráněno třetím průhledným víčkem tzv. mžurkou. Ve vodě si pak dracena hledá a loví svoji kořist. Tou se většinou stávají vodní plži, které si po ulovení nosí na břeh. Svůj úlovek

si poté záklonem hlavy posune do zadní části tlamy, kde se nachází ploché a silné zuby. Těmi louská ulitý plž jako ořechy a pomocí dlouhého jazyka jejich ostré úlomky vyplivává. K jídlu tedy polyká jen čistou svalovinu. Plži tvoří hlavní část jídelníčku, který občas může být doplněn i jinými bezobratlými živočichy, jako jsou třeba žížaly nebo hmyz. Nepohrne ani vejce, která hledá na stromech v hnízdech ptáků.

Kromě potravy je u tohoto ještěra i zajímavý způsob rozmnožování. Podlouhlá vejce jsou totiž kladena do hnízd stromových termítů. Ti po narušení hnízda takový otvor velmi rychle zazdí, a vejce jsou tak uvnitř termiště v teple a bezpečí. Po půl roce se malé draceny musejí nejen dostat z vaječné skořápky, ale také musí prorazit stěnu termiště hnízda. Mládě je po vyklubání tedy zcela samostatné.

Chov tohoto ještěra není nijak obvyklý, zejména kvůli potřebě velkého prostoru, přítomnosti velké vodní nádrže a zajištění přísunu speciální potravy. Teplota v akvateráriu se musí pohybovat kolem 28 °C a měla by zde panovat i vysoká vzdušná vlhkost - tak jako v deštném pralesi. Proto pokud se chcete ohřát, přijďte k nám do tropického pavilonu a navštivte náš nový druh.

kalendář akcí 2019

Zoo není jen procházka mezi zvířaty. Přijďte se k nám také dozvědět něco nového, zajímavého, hrát si a bavit se. Změna programu vyhrazena. V případě nepříznivé počasí může být akce zrušena, nebo přesunuta na jiný termín. Sledujte, prosím, aktuální informace na našich webových stránkách www.zoohluboka.cz.
Informace o akcích na telefonních číslech: 387 002 211, 724 113 797 nebo 724 846 142.

DUBEN
20. 4. - Velikonoce v zoo

KVĚTEN
1. 5. - 80 let Zoo Hluboká

25. 5. - Šumava - domov divokých zvířat

27. 5. - 31. 5. - Dětské divadelní dny

ČERVEN
3. 6. - 7. 6. - Dětské divadelní dny
22. 6. - Netopýří den a noc

ČERVENEC
Večerní komentované prohlídky (nutná rezervace)
4. 7. - Večerní pohádková zoo

SRPEN
Večerní komentované prohlídky (nutná rezervace)
23. 8. - Večerní pohádková zoo

ŘÍJEN
5. 10. - Den zvířat

LISTOPAD
2. 11. - Strašidelná zoo

PROSINEC
6. 12. - 6. 1. 2020 - Vánočně nasvícená zoo
24. 12. - Štědrý den v zoo

Ahoj kluci a holky, ahoj dospěláci!

V oblastech, kde se přirozeně vyskytují, nerostou stromy, je tam stále chladno, púda je trvale zamrzlá a často pokrytá sněhem. Říká se tomu tundra. Já se žiju v těchto oblastech přizpůsobila zejména svým zbarvením a hustým opeřením. Peří pokrývá i mé nohy a prsty a je bílé s hustými šedými vlnkami. To abych se mezi sněhem a kamením dobře maskovala. Zejména když sedím na hnízdě. Jak už jsem řekla, nerostou tu velké stromy, proto si hnízdo stavím na zemi, kde si v období krátkého léta vyhrabu malou jamku. Takové hnízdo si společně s partnerem velmi dobře hlídáme a do jeho okolí nepustíme žádného vetřelce. Samec se liší ve zbarvení. Jeho peří nemá na rozdíl ode mě tak husté tmavé skvrny. Je spíše celý bílý. V době hnízdění nám s mláďaty nosí potravu, mezi kterou patří zejména lumici, bělokuři, zajáci běláci a nepohrdneme ani mršinou. Dostatek potravy má vliv na počet vajec, která snáším. Když je potravy v okolí dostatek, můžu mít až 11 vajec, pokud je potravy málo, je v mém hnízdě jen kolem 5 vajec. Kvůli nedostatku potravy se také můžeme v průběhu roku, hlavně v zimě, ze severovýchodních oblastí přesouvat více na jih. Je tedy možné, že občas zalétnu až k vám. Kořist na rozdíl od ostatních druhů sov lovím i ve dne. V arktických oblastech je totiž půl roku polární den, kdy slunce nezapadá pod obzor, a nenastává tak tma. A ještě musím zmínit, že patřím mezi velké druhy sov. Jsem velká skoro jako výr. Přijďte se na mě podívat do Zoo Hluboká, kde žiji se svým partnerem. A lepší je to, když sněží. Ve sněhu nám to spolu totiž víc sluší.

Vaše SOVICE SNĚŽNÍ

zoo kvíz

Pokud sis pozorně přečetl/a článek o draceně gujanské, odpověď na následující otázky pro tebe bude stejně snadné jako pro dracenu louskání ulit plžů:-)

Pokud ne, nejdřív hurá do toho.

Dracena se ptá:

1. Víš, na kterém kontinentě a v jakém prostředí žiji?
2. V čem mi pomáhá můj ocas? Má hned dvě funkce.
3. Co je to mžurka? Myslíš, že ji mám?
4. Jaký je můj neoblíbenější hlavní chod? Kde tuto součást mého jídelníčku hledám?
5. Mám nějaké zuby? K čemu mi slouží?
6. Hádej, proč plivu?
7. Kam kladu svá vejce a proč?
8. Jsou má mláďata po vylíhnutí samostatná?

Své odpovědi můžeš poslat e-mailem na adresu: hartlova@zoohluboka.cz
3 vylosování, kteří správně odpoví, získají volnou dětskou vstupenku do zoo

školní výpravy do zoo

Hraj si, bav se, poznávej - zoo ti v tom pomáhej!

Zpěstřete si hodiny přírodopisu, biologie či ekologie nejen návštěvou zoo, ale i některým z našich vzdělávacích programů. Programy nabízíme pro všechny typy škol.

Na pytlácké stezce

Co si můžeme přivést z dovolené jako suvenýr a z čeho jsou suvenýry vyráběny? Je lepší si koupit pohled, nebo lasturu? Můžeme si přivést i exotické zvíře? A jak obchod ohrožuje zvířata? Co je to CITES?

Celou nabídku vzdělávacích programů a bližší informace naleznete na www.zoohluboka.cz. Pro objednání programů můžete využít elektronický formulář nebo kontaktovat naše vzdělávací oddělení na telefonním čísle 387 00 22 12 nebo 602 390 355.

Letos Zoo Hluboká
slaví 80. výročí
založení.
Přijďte se k nám!

novinky ve zkratce

Otec na rodičovské

Rodinka tamarinů vousatých se poslední říjnový den rozrostla o 2 přírůstky. Jejich rodiče tvoří trvalý pár, který se pravidelně rozmnožuje dvakrát do roka. Pro tyto jihoamerické drápkaté opičky je typické rodičovské chování, kdy po narození mláďat přebírá veškerou péči samec. Nosí je na zádech a matce je předává jen k nakojení. Souhrnný název drápkaté opice, který náleží nejen tamarinům, ale i kosmanům, získaly díky nehtům přeměněným v dráčky - pomocí nich výborně šplhají. V současné době už odrostlejší a samostatná mláďata čile pobíhají ve své expozici v pavilonu Matamata. Vše zkoumají, společně si hrají a často se různě pošťuchují. Za pár měsíců i ona budou pomáhat při výchově svých mladších sourozenců. Přijďte se na jejich dovádění podívat do tropického pavilonu Matamata:-)

Palec nahoru

V rámci ohlednutí za minulým rokem jsme se dopočítali, že Záchraná stanice pro volně žijící živočichy při naší zoo, Rozovy u Temelína, přijala 880 jedinců zvířat. Z toho více jak polovinu se povedlo vypustit zpět do přírody. Mezi přijatými poraněnými nebo nalezenými zvířaty byly nejhojněji zastoupeni ježci a poštolky.

Medvědí kmeti slaví

Naše medvědí dvojčata, Ben a Dick oslavili 30. 1. 2019 své 30. narozeniny. A to je na medvědy úctyhodný věk! Rozeznáte naše medvědy? Tmavší Ben si ve věku dvou let zlomil stehenní kost a musel být operován. Operace probíhala přímo v medvědíh výběhu. Od té doby má natrvalo v nose hřeb, a proto se mu ve stáří hůř chodí. Světlejší z bratrů Dick bývá většinou dominantnější, zabírá si lepší místo k odpočinku a chutnější část potravy. Jejich rodiče Gelu a Marica se narodili v přírodě rumunských Karpat začátkem roku 1976. V srpnu roku 1976 byli převezeni do tehdejšího Československa na výstavu Země živitelka v Českých Budějovicích, kde byli vystaveni v expozici Rumunska. Po skončení výstavy byli věnováni do Zoo Ohrada (dnešní Zoo Hluboká).

Co do zobáku v zimě?

Ptáci, kteří u nás zůstávají přes zimu, mohou mít nedostatek potravy. Zvláště pokud jsou tuhé mrazy nebo velká sněhová pokrývka. S pravidelným přikrmováním můžete začít od listopadu a vydržet do dubna. Z krmítek je nutné pravidelně odstraňovat zbytky krmiva, aby se nestalo zdrojem plísni a nemocí. Kam s krmítkem? Nejlépe na klidné místo na závětrné straně. Neměla by po něm vylézt kočka či kuna. Čím přikrmovat? Základem je slunečnice, řepka, mák, oves, ovesné vločky, pšenice, ječmen, kukuřice, proso, lněné a konopné semínko, nasekané ořechy, šrot, strouhaný lůj, sušené bobule (jeřabiny, bezinky, šípky), jablka. Čím nekrmít! Zbytky jídel z domácnosti, hlavně ty kořeněné, čerstvé slané pečivo, uzeniny, solené tuky, přepálený tuk ani zbytky cukroví. Pozorování ptáků na krmítku vám přinese poznání i radost.